

naših kletéh, mraz ali ostali sovražniki, najdemo kmalu, da je škoda po mrazu uzročena le mala proti oni, ki jo stori gorkota s svojimi tovarišicami. Redkokedaj se sliši: „Nocoj je mraz škodoval v moji kleti.“ Zgoditi se mora to le tedaj, ako je zima zares izvanredno huda in je klet slabo okovljena. Kolikrat pa se slišijo tožbe: „V moji kleti se vino nič prav ne drži“, „krompir gnije naglo, ali se cimi kmalu“, „sodje plesnijo, ali druga posoda“, itd. Vsemu temu veščidel ni kriva lega ali stavba kleti, ampak le prevelika toplota, ki se pušča v njej.

Prevelika toplota v kleti stori, da se pi-jača ne umiri, nego da se vrenje, ki se je v jeseni začelo nadaljuje, da se vino okisa. Prevelika toplota v kleti stori, da plesnivčeve glivice prav lahko rastejo. Uzrok plesnine so bele nitkaste rastlinice, glivice zvane, katere se povsod delajo na vlažnih jestvinah. Topleje ko je, tem več se jih prikaže, in nagleje rastejo; kajti k svoji rasti potrebujejo, kakor vse druge rastline, tudi toplote. Prepričaš se lahko tega, če vzameš v kleti bolen krompir v roke. Na površju krompirja vidiš male bele pičice. To so plesnivčeve glivice. Oktober in november leta 1873 sta bila precej toplejša, kakor l. 1874. Kaj je bil nasledek? Krompir je v jeseni leta 1873 bolj gnjil v kletéh, kakor l. 1874. Ako si prizadevamo, kleti prav tople ohraniti, plesnivcu najbolj vstrezamo, jestvinam pa najbolj škodujemo. In vendar se nekaterim ljudem tako zelo mudi, da v jeseni pri hladnejem vremenu vse luknjice pri kleti skrbno zamašijo, da gorki zrak ne more vti, in hladni, dobrodejni ne more noter. Zdaj nastane zaduhel, slab, vlažen zrak, ki gnjilobo in plesnobo pospešuje.

Ako so kleti po zimi pretople, se v njih lahko zaležejo tudi marsikateri mrčesi. Na Vinterberško n. pr. so se v pretečenih letih pri-templi neki obadje, ki so se že na široko okoli razširili. Ta živad napada človeka po noči, ter mu kri izsesava. Po zimi se poskrije pa v kleti, ter se trumoma vleze v špranje. Gorkeje ko je v kleti, boljše dene to mrčesu in leže se ohrani.

Zato je dobro, ako se gledé vetrenja kleti ravnaš po teh-le pravilih: Line na kleti v jeseni imej odprte, in ne zapiraj jih poprej, dokler ne bo velikega mraza, tolikega, da bi živo srebro v gorkomeru zunaj za več stopinj pod ničlo padlo.

Ako je klet globoko v tleh, moraš še hujšega mraza čakati, da bi line zateknili. Ako brije od ene strani proti kleti oster veter, n. pr. kri-vec, zadela line od te strani, pusti jih pa od-prte od nasprotné strani.

Ako pridejo v teku zime tople dnevi, od-maši luknjice, da se zamore vlažni, zaduhli zrak s svežim, čistim in hladnim zameniti.

Če se poleti po pravici sme reči: „Hlad-neja ko je klet, boljša je“, velja ta prigovor tudi za zimo. Kajti jestvine trpijo v kleti po mrazu le takrat škodo, kedar je tako mrzlo, da tam toplota pod ničlo zleze.

„Landw. Mitth.“

Sejmovi. Dne 28. avgusta v Celju, pri sv. Trojici v Slov. gor., v Šentilju na Turjaku, v Kostivnici, pri sv. Lovrencu v slov. gor., na Planini in v Svičini. Dne 30. avgusta, na Hajdinju, na Ptaju, pri sv. Lovrencu v Stranica, pri sv. Filipu, v Poličanah, v Žalcu, v Zibiki, na Tinskem. Dne 1. sept. v Arnočah, v Lučanah, na Ptaju in v Mozirju. Dne 2. sept. v Radgoni in Trnovcu. Dne 3. septembra v Račah.

Dopisi.

Od sv. Petra pod sv. gorami. (Cesar-jev god. Zlata maša.) Akoravno nasprotni, nemško-liberalni časniki Slovence grdiyo in sum-ničijo, da niso zvesti Avstrijani in niso udani svojemu vladarju, vendar pokažejo vsekdar in pri vsakej priliki svojo udanost in ljubezen do svojega svetlega cesarja. To isto pokazala je posebno naša župnija ob cesarjevem godu. Že na predvečer naznanjal je možnarjev pok ve-seli, visoki praznik drugega dne; v „narodni čitalnici“ napili so naš velečasti g. zlatomašnik Sevnik svetlemu cesarju, povdarjajoč, kako da je mil in dober oče vseh državljanov svojih, na kar so navzoči gostje zaklicali trikratni živio. Na rojstni dan cesarjev nas je na vse zgodaj pokanje zbudilo iz spanja. Zatem ste bili dve sveti maši za cesarja. Prvo služili so č. g. župnik, drugo pa g. kaplan. Slednje ude-ležila se je obilica pobožnih faranov in šolarji, ki so potem zbrani v šoli zapeli veselo cesar-sko pesem.

V prvih dneh meseca septembra bodo pri svojih župljanih tako priljubljeni in spoštovani častiti gospod duhovni svetovalec in župnik Mart. Sevnik obhajali zlato svojo mašo. Vsa župnija se neizrečeno veseli tega veselega, tako redkega praznika; in to po pravici, kajti č. g. Sevnik že več nego 24 let pri nas za župnika poslujoči bili so pravi oče, pravi voditelj svojih vernih ovčic. Bili so iskren, neustrašljiv za-govornik sv. cerkve in svojega naroda. Žup-ljani! Glejmo in prizadevajmo si, da bomo do-stojno, častno slavili svojega dobrotljivega, mi-lega župnika! Pokažimo, da mi ljubimo, spo-štujemo istega moža, ki so bili tolikokrat in neopravičeno napadeni v nemško-liberalnih čas-nikih! O slavnosti poročam prihodnjič.

—d—

Iz Svičine. (Šolska veselica. Novi svetnik.) V četrtek 19. t. m. se je v tu-kajšnjem šolskem poslopju vršila šolska veselica,

ter se je med streljanjem iz možnarjev in med „Hoch“-kričanjem šolske mladine na steno šolske sobane obesila podoba nekdanjega učitelja v pokoju; neporedni šaljškeci so raztrosili sedaj govornico, da imajo v Svičinski šoli novega svetnika; slika je precej dragocena, velja bojda 70 fl. ter je v lepem, zlatem okviru; zraven pa visi silo revna s prahom zakrita podoba našega svitlega cesarja, še revnejša podoba križanega Jezusa, na pol strohneta in razpadla in podoba matere božje vsa omazana in črna; kak utis mora to neki na šolsko deco imeti? Farani so nekoliko jestvin za deco darovali, da se ji naj pri ti priložnosti postreže, toda deca je bojda malo kaj od tega videla, še manj pa okušala; nekateri možaki pa so do trde teme v šolskem poslopju se drli, kar gotovo v šolo ne sliši, ki je hiša podučena, ne pa kaka krčma. Deca sedaj med uro na sliko se ogleduje in posmehuje, kar motenje poduka pouzročuje. Za ovo podobo so dve Nemki pobirali in okoli beračili, češ, da se ima stari školnik slaviti, zaradi tega, ker je veliko let v edino zveličavni nemščini slovensko deco podučeval in nemške besede ji v glavo vtepal. Nepovabljeni gost.

S Kumena na Pohorju. (Naša veselica. Nemčurska surovost.) [Konec.] Ni še končal g. dr. Murko svojega nam tako ljubega govora, v katerem je hvalil našo lepo okolico in naše domorodno podjetje, kar pribuči nam sovražna drhal in začne svoj smradni strup zoper nas spuščati. Ako se Nemci ali prav za prav nemčurji v svojih društvih cele noči po gostilnicah po svoje radujejo in jim nikdo kaj ne opotika (saj si tako sami), zakaj bi potem mi Slovenci ne smeli po svoje se zabavljati, posebno, ako gre za naš prid in napredek? Jaz sem že skoraj 70 let star pa še nisem slišal ali doživel, da bi se poštena in mirna družba ne smela pošteno in mirno razveseljevati! Naša okolica in pa nje pošteni ljudje se vsakemu ptujcu, ki jo obiše, hitro prikupi, ali v trgu imamo 4—5 sršenov, ki vse vznemirjajo in nam naše pošteno razveseljevanje kalijo; eden je baje domačin (—?) drugi so pa privandrani Nemci iz — slovenske domovine. Bilo je, kakor že rečeno, obilo tujih gostov, kateri so bili namenjeni tisto noč med nami in z nami se zabavljati, ali kam so se hoteli zdaj v temni noči obrniti! Saj vsi naši purgarji nimajo toliko postelj, da bi zamogli vse te gospode prenočiti! Če je to tista vaša zveličavna nemška kultura ali omika, potem je zares nočem in ne želim poznati.

Blaž Peitler,

posestnik p. d. Grubelnik.

Iz Griž. (Marsikaj.) Iz našega lepega kraja vže precej časa ni bilo slišati v „Slov. Gosp.“ Evo nekaj vrstic! Volitve za občinski odbor so se, kakor se je bilo nadjati, vršile v narodnem duhu in nas je z veseljem napolnilo,

da so mnogozasluženi naš gospod župnik odbornikom izvoljeni. Zasluge tega gospoda vsaki občan dostojno oceni — krasna cerkev in nova kaplanija glasno svedočite, da skrbé naš gosp. župnik M. Arzenšek neutrudljivo, neustrašeno in veleprevidno za blaginjo našega kraja. Bog jim daj doživeti še mnogo leta v naši sredi! Z novo nameščenim gospodom nadučiteljem smo vsi občani prav zadovoljni; otroci radi in marljivo obišejo šolo, lepo pozdravijo vsacega človeka in se sploh pošteno vedejo. Prepričani smo si v svesti, da iz naše sedanje mladine priraste zdrav, krepak in pošten zarod. Tukajšnji podučitelj gospod Fr. Pečovnik pride stalno za učitelja k sv. Roku na hrvaškeje meji ob Sotli. — Kakor se sliši, bode rudokope v Zabukoveci neki Dunajski konzorcij kupil; Lehmanov premogokop je vže prodan, — kmalu bode naš kraj oživel, nam in drugim v prid in v korist. Imamo pri nas vže dalj časa znane fotografa gospoda Janeza Arzenška iz Trbovelj. Okolice, cerkev s prekrasnim razgledom v daljno Savinjsko dolino je umetno slikal — priporočamo krepko slovenskega narodnega slikarja vsem, ki želé slike. Gospod J. Arzenšek namerava še to jesen krasno slovensko dolino prehoditi in v večjih krajih slikati. Pribodujič poročam o gospodarstvenih rečeh. Za zdaj pa z Bogom!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar biva za nekaj dni v Gostinjskih toplicah. Tamošnje obč. zastopništvo se mu je poklonilo ter izreklo zahvalo mesta za to, da mu je odkupil toplice. — Drž. zbor, ki se snide bojda za gotovo dne 21. septembra, trpi to krat kratko, da dobite delegaciji časa za svoje zborovanje. Za njima skliče se gališki dež. zbor in morebiti še kater drug, ako ima silno delo. — Minister dr. pl. Gautsch je sedaj že izdal določbe o presnovljenju učiteljišč. Kakor se razvidi iz njih, zbor šolskih mož, ki so to imeli v rokah, jih ni v ničem znatno izpremenil. — „Šolska matiča“ na Češkem se lepo razvija ter je že samo v tem letu 150.000 gold. izdala za česke šole. — Na Dunaju bode v ponedeljek dne 30ega avgusta žitni sejem, ob enem pa shod vseh mlinarjev po avstrijskem cesarstvu. — V Pragi je častnikom prepovedano zahajati v nemško kazino. No v tej kazini pa tudi veje duh, vsak drug, samo avstrijski ne. — V Gradcu bodo še tudi odslej Mladonemci na krmilu, da si ne manjka glasov, ki jim niso ugodni. — Na Bistrici v Gornjem Koroškem prestrojajo cesto, pri prekopavanju klanca pa so našli celo gramado človeških kosti. Pravijo, da jih je za kaceh 30 trupel, in to francoskih vojakov, ki so tam l. 1809 hodili. — Baron Pino ni pustil